ГАРЧИГ

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ 3
БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА 4
2.1. Төслийн нэр 4
2.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч 4
2.3. Төслийн байршил 4
2.4. Ордын нөөц 5
2.5. Хүчин чадал 6
2.6.Хөрсний овоолго 6
2.7. Нүүрсний овоолго 7
2.8.Технологийн сонголт 7
2.9.Шимт хөрс хуулалтын төлөвлөлт 7
2.10.Техник, тоног төхөөрөмж 8
2.11.Усан хангамжийн эх үүсвэр 8
2.12. Ил уурхайн хэмжээс, процесс 9
БҮЛЭГ 3. ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА 10
БҮЛЭГ 4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ 11
БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖЕМНЕТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 12
5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 12
5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт 26
5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 26
5.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 29
Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2025 оны БОМТ-нд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно. 29
5.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 29
5.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт 29
5.7. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт 32
5.8. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт 34
5.9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт 35
2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛСАН НИЙТ ЗАРДАЛ 40
ДҮГНЭЛТ 41
АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛЫН ЖАГСААЛТ 42

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл 4
Хүснэгт 2. Талбайн цэгүүдийн солбицол 4
Хүснэгт 3. Нөөцийн нэгдсэн хүснэгт 6
Хүснэгт 4. Хүчин чадал 6
Хүснэгт 5. Ил уурхайн технологи........ 7
Хүснэгт 6. Ашиглалтын жилд уурхайгаас хуулах шимт хөрсний хэмжээ........ 7
Хүснэгт 7. Төслийн нийт усны хэрэглээ........ 8
Хүснэгт 8. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл........ 11
Хүснэгт 9. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 12
Хүснэгт 10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 26
Хүснэгт 11. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт 29
Хүснэгт 12. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт 32
Хүснэгт 13. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт........ 34
Хүснэгт 14. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт 35
Хүснэгт 15. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулсан нийт зардал........ 40

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. "Уулбаян" нэртэй нүүрсний ордын байршлын зураг........ 5
Зураг 2. Зам талбайд усалгаа хийгдэж байгаа байдал 16
Зураг 3. Шимт хөрс хуулсан байдал болон зориулалтын овоолгод байрлуулсан байдал........ 16
Зураг 4. Кемп орчмыг хашаажуулах ажил хийгдэж байна........ 17
Зураг 5. Ус ашиглах гэрээ........ 18
Зураг 6. Ус ашиглуулах дүгнэлт 19
Зураг 7. Ус ашигласны төлбөр 20
Зураг 8. Бохир ус цэвэрлэх байгууламж суурилуулж байгаа байдал 21
Зураг 9. Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг хашаажуулалт хийгдэнэ........ 22
Зураг 10. Тээврийн замыг засч тохижуулсан байдал........ 22
Зураг 11. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж, хаях болон булшлах цэг хашаажуулах ажил хийгдэх хашааны захиалга хийгдсэн........ 23
Зураг 12. Хог хаягдлын гэрээ 23
Зураг 13. Хог хаягдлын хураамж төлсөн байдал 24
Зураг 14. Хаягдал тос хадгалах цэгийн шал цутгах ажил хийгдэж байна 24
Зураг 15. ШТМ-ын талбайг цементэлсэн байдал........ 25
Зураг 16. Ашигласан ШТМ цуглуулах сав........ 25
Зураг 17. Мод тарьсан байдал 27
Зураг 18. Мод тарьсан байдал 28
Зураг 19. ШТС-д галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх тэмдэг тэмдэглэгээ болон галын сарай байршуулсан байдал 31
Зураг 20. Газ хадгалах байр байгуулсан........ 31
Зураг 21. Ус, хөрсний шинжилгээний дүн 36
Зураг 22. Хөрсний шинжилгээний дүн........ 37
Зураг 23. Усны шинжилгээний дүн 37
Зураг 24. Усны шинжилгээний дүн 38
Зураг 25. Хөрсний шинжилгээний дүн........ 38
Зураг 26. Хөрсний шинжилгээний дүн........ 39

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

“Уулбаян” нэртэй нүүрсний орд төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөх, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

БОМТ-ний биелэлтийн тайлан боловсруулах аргачлал:

Тус төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулахдаа байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яамны сайдын 2019 оны 10 дүгээр сарын 29 –ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан аргачлалын дагуу энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө, байгаль орчны менежменгийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын талаар авах арга хэмжээ, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах хуваарь зэрэг ажлууд багтсан бөгөөд төсөл хэрэгжүүлэгч нь жил бүрийн 11 дүгээр сарын 01-ны дотор тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу гаргаж, дараа оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний төслийн хамт холбогдох байиууллагад хүргүүлж байх зайлшгүй шаардлагатай болно.

“Уулбаян” нэртэй нүүрсний ордын БОМТ-ний биелэлтийн тайланд 2025 онд нийт 49,203,656 төгрөг зарцууллаа.

БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

№	Үзүүлэлтүүд		
1	Аж ахуйн нэгжийн нэр		"Рич майнинг" ХХК
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		9011202137
3	Уурхайн нэр		"Уулбаян" нэртэй нүүрсний орд ашиглах төсөл
4	Ордын байршил	Нийслэл/Хот/ Аймаг	Дорноговь аймаг
5		Сум/Дүүрэг	Мандах
6	Ашигт малтмалын төрөл		Нүүрс
7	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар		MV-022815
8	Аж ахуйн нэгжийн хаяг	Аймаг/Хот	Улаанбаатар хот
9		Сум/Дүүрэг	Хан-Уул
10		Баг/Хороо	Стадион оргил, их монгол улс, 61, Суруга центр 401
11	Захирлын хаяг	Нэр	Б.Билэгсайхан
12		Гар утас	976-99116588

2.1. Төслийн нэр

"Уулбаян" нэртэй нүүрсний орд ашиглах төсөл

2.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч

"Рич майнинг" ХХК

2.3. Төслийн байршил

Дорноговь аймгийн Хөвсгөл, Мандах, Хатанбулаг сумдын нутагт харьяалагдах бөгөөд Уулбаянгийн чулуун нүүрсний орд нь бүхэлдээ Мандах сумын нутагт оршино. Орд нь Улаанбаатар хотоос 685км, Дорноговь аймгийн төвөөс баруун урд зүгт 221км, Хангийн хилийн боомтоос 160км, Сор говь, Айлбаянгийн ордуудын баруун урд үргэлжлэл дээр хил залган оршдог.

Зүүнбаян Хангийн чиглэлийн төмөр зам ордоос зүүн зүгт 32 км зайтай дайран өнгөрдөг.

Хүснэгт 2. Талбайн цэгүүдийн солбицол

№	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд
1	108	53	0	43	42	51.49
2	108	53	0	43	42	15
3	108	53	9.22	43	42	15
4	108	53	9.22	43	41	40.51
5	108	52	56	43	41	40.51
6	108	52	56	43	41	27.9
7	108	52	44.88	43	41	27.9
8	108	52	44.88	43	41	14.8
9	108	52	33.17	43	41	14.8
10	108	52	33.17	43	41	1.16
11	108	52	21.15	43	41	1.16

12	108	52	21.15	43	40	49.14
13	108	52	11.23	43	40	49.14
14	108	52	11.23	43	40	38.79
15	108	49	33.51	43	40	38.79
16	108	49	33.51	43	39	33.73
17	108	47	1.65	43	39	33.73
18	108	47	1.65	43	41	1.49
19	108	49	1.65	43	41	1.49
20	108	49	1.66	43	42	1.49
21	108	52	1.66	43	42	1.49
22	108	52	1.66	43	42	51.49

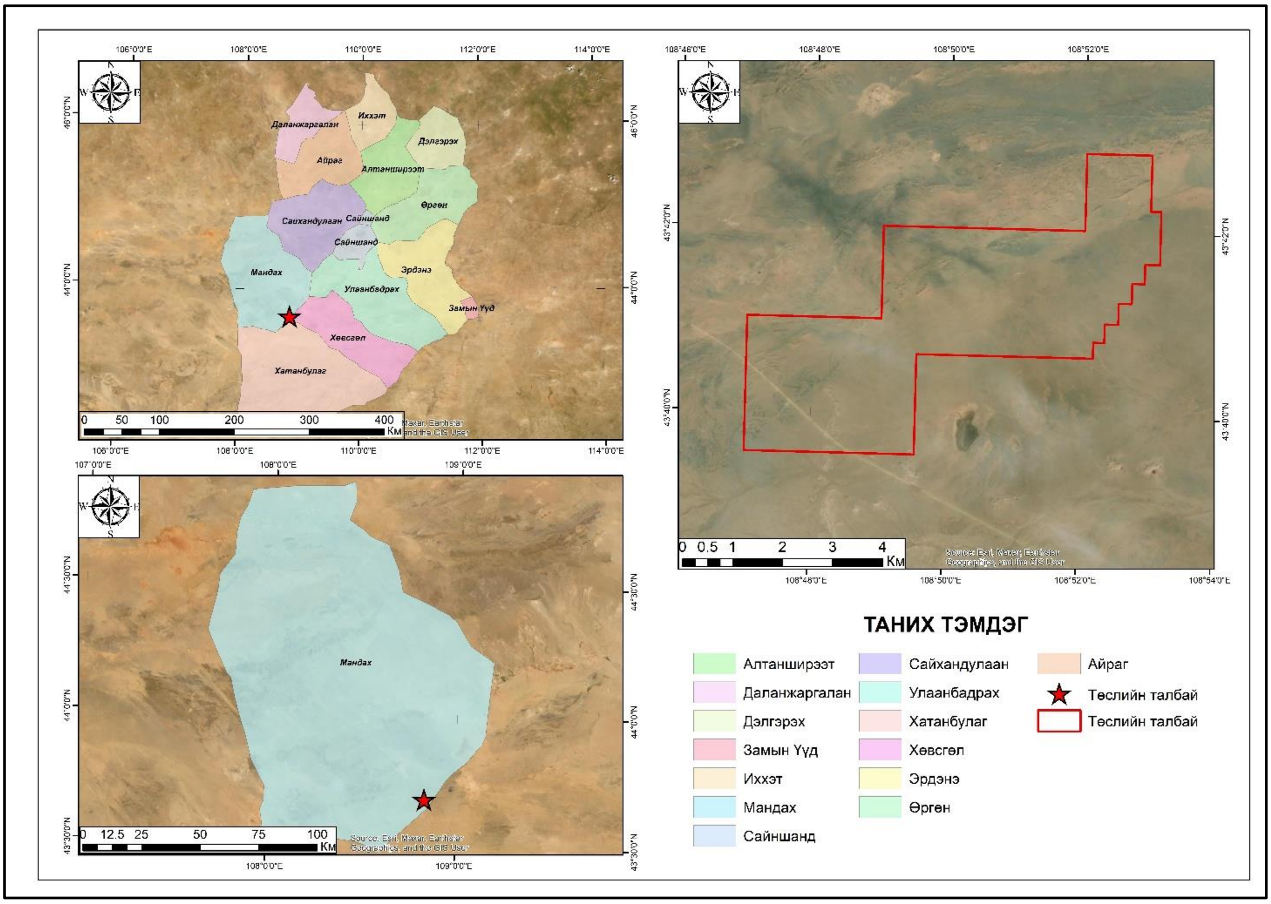

Зураг 1. “Уулбаян” нэртэй нүүрсний ордын байршлын зураг

2.4. Ордын нөөц

Уулбаянгийн ордын нүүрсний нөөцийг +420м-ийн үнэмлэхүй түвшин хүртэл буюу газрын гадаргаас 400м хүртэл гүнд, жишгийн үзүүлэлтийн шаардлагыг хангаж байгаа нүүрсний давхраасуудын нийт нөөцийг тооцоолон гаргалаа. Нүүрсний нөөцийг тооцоолохдоо 2021-2022 онд өрөмдсөн бүх цооногийн зүсэлт, каротажийн хэмжилтийн тайлал, кернийн дээжийн лабораторийн шинжилгээний үр дүнг бүрэн ашиглалаа. Нүүрсний нөөцийг хэсэг бүрээр, нөөц тооцсон үнэмлэхүй төвшнөөр, нөөцийн зэрэгээр ялган үзүүллээ.

“Ричмайнинг” ХХК хайгуулын ажлыг 2021-2022 онуудад өөрийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэж, хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг 2024 оны 04-р сарын 11-ний өдрийн ЭМБЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн ордын нийт нөөцийг боломжтой (С) зэрэглэлээр цэвэр нүүрсийг 3,433,838.69 тн, чулууны үетэй нүүрсийг 3,474,455.46 тн нүүрсийг Улсын нөөцийн нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн.

Хүснэгт 3. Нөөцийн нэгдсэн хүснэгт

Нөөцийн зэрэглэл, нүүрсний төрөл		БАРУУН ХЭСЭГ		ТӨВИЙН ХЭСЭГ		ЗҮҮН ХЭСЭГ		Нийт геологийн нөөц	
		/мян.тн/		/мян.тн/		/мян.тн/		/мян.тн/	
		Нүүрс	Чулууны үетэй нүүрс	Нүүрс	Чулууны үетэй нүүрс	Нүүрс	Чулууны үетэй нүүрс	Нүүрс	Чулууны үетэй нүүрс
C	Исэлдсэн	80.63	81.70					80.63	81.70
	Нүүрс	3,353.20	3,392.76					3353.20	3392.76
Боломжтой (С)		**3,433.84**	**3,474.46**					**3,433.84**	**3,474.46**

2.5. Хүчин чадал

Уулбаян нүүрсний уурхай нь жилд 400.0 мян.тн нүүрс олборлох хүчин чадалтайгаар төлөвлөлөө. Уурхайн ашиглалтын нийт хугацаа 3 жил болно.

Хүснэгт 4. Хүчин чадал

Бүтээгдэхүүн	1 дэх жил	2 дах жил	3 дах жил	Нийт
Хөрс тэсэлгээгүй, м3	2,691,939.0	459,500.0	-	3,151,439.0
Хөрс тэсэрсэн, м3	3,519,498.0	6,128,995.0	7,527,867.0	17,176,360.0
Хөрс, м3	**6,211,437.0**	**6,588,495.0**	**7,527,867.0**	**20,327,799.0**
Нүүрс, м3	242,424.2	242,424.2	289,212.1	774,060.6
Нүүрс, тн	400,000.0	400,000.0	477,200.0	1,277,200.0
Нийт уулын цул, м3	**6,453,861.2**	**6,830,919.2**	**7,817,079.1**	21,101,859.6
Хөрс хуулалтын коэф, м3/тн	**15.5**	**16.5**	**15.8**	**15.9**
Нүүрсний ангилал, тн				
1/3 коксжих нүүрс	99,921.1	99,921.1	116,707.8	**316,550.0**
Дэгдэмхий бодис их хийн нүүрс	149,881.1	149,881.1	175,061.2	**474,823.5**
Бохирдолтой нүүрс	99,127.2	99,127.2	125,780.6	**324,035.0**
Эрчим хүчний цэвэр нүүрс	27,755.7	27,755.7	32,418.7	**87,930.2**
Эрчим хүчний бохирдолтой нүүрс)	23,314.8	23,314.8	27,231.7	**73,861.4**
НИЙТ НҮҮРС	**400,000.0**	**400,000.0**	**477,200.0**	**1,277,200.0**

2.6.Хөрсний овоолго

Ордын уул-геологийн нөхцөл, уурхайн хэтийн төлөв, ил уурхайн хүрээний гадна болон гүндээ үлдэж байгаа нөөц, эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг харгалзан үзэж уурхайд авто тээвэртэй, хөрсний гадаад овоолготой ашиглалтын системийг сонгон авсан.

Ашиглалтын нийт хугацаанд уурхайн хөрсний 0.22%-ийг шимт болон шимэрхэг хөрсний хэмжээ эзэлж байгаа бөгөөд үлдэгдэл 99.78%-ийг үндсэн хөрс эзэлж байна. Уурхайгаас гарах нийт хөрсийг утгуурт ачигч, экскаватораар ухаж ачин, автотээврээр тээвэрлэж шимт болон үндсэн хөрсний гадаад овоолгод байршуулах бөгөөд овоолгын хажуугийн тогтворжилтын өнцөг нь чулуулгийн физик-механикийн шинж чанараас

хамааран 36-47° байна. Овоолго нь бульдозерын захлах хэлбэрийн гадаад овоолго байна.

Хөрсний овоолгын талбайн сонголтыг захиалагч байгууллагатай зөвшилцсөний үндсэн дээр ордын хайгуулын ажлын үед өрөмдөгдсөн цооногуудаар нүүрсний үр ашигтай нөөцийн давхраас байхгүй гэдэг нь нотлогдсон талбайг сонгосон бөгөөд тээврийн зайг ашиглалтын жил тус бүрдээ жигд тогтмол байх, мөн уурхайн бүх нөөцийг олборлох үеийн ил уурхайн эцсийн хүрээ, түүний нурлын бүсийн гадна байрлахаар тооцоолсон болно.

2.7. Нүүрсний овоолго

Уурхайгаас олборлосон нүүрсийг нүүрсний түр хадгалах талбайд хурааж, түүнээсээ ахин борлуулалтын гадаад тээвэрт ачилт хийнэ. Нүүрс ачилтыг XCMG фирмийн 3м^3 утгуурын багтаамжтай ZN50GN дугуйт ачигчаар ачина.

Уурхайн 300,000-400,000 тн нүүрс агуулах хүчин чадал бүхий нүүрс хадгалах талбай байгуулна.

2.8.Технологийн сонголт

Төслийн ТЭЗҮ-д Уулбаян ордын уул техникийн нөхцөлд үндэслэн тээвэртэй ашиглалтын систем хэрэглэх боломжтой гэж үзэн гадаад болон дотоод овоолготой тээвэртэй ашиглалтын системийг сонгосон байна.

Хүснэгт 5. Ил уурхайн технологи

Технологи	Үндсэн ажил	Технологийн процессууд
Тээвэртэй ашиглалтын технологи	Хөрс хуулалт	• Шимт хөрс хуулалт
		• Өрөмдлөг тэсэлгээ
		• Ухаж ачих
		• Тээвэрлэх
		• Овоолох
	Олборлолт	• Ухаж ачих
		• Тээвэрлэх
		• Овоолох

2.9.Шимт хөрс хуулалтын төлөвлөлт

Ордын ашиглалтын явцад уурхайн үйл ажиллагаанд өртөх уурхайн олборлолтын талбай овоолгын доод хэсэг, барилга байгууламж, замын өнгөн хэсгийн шимт хөрсийг уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө Монгол улсад дагаж мөрддөг шаардлага стандартын дагуу элс элсэнцэр зэрэг ургамал ургах боломжтой шимэрхэг хөрсийг 0.1 м хүртэл зузаантайгаар урьдчилан хуулна.

Шимт хөрс хуулах ажилд бульдозер ашиглах бөгөөд бульдозерын хуулсан хөрсийг утгуурт ачигчаар ачиж автосамосвалаар тээвэрлэн уурхайн хөрсний овоолгын ард байрлах шимт хөрсний овоолгод байршуулна. Ингэж хуулж бэлтгэсэн шимт хөрс нь орд ашиглалтын явцад болон ордыг ашиглаж дууссаны дараах нөхөн сэргээлтийн ажилд ашиглагдах юм.

Шимт хөрсний овоолгын өндөр нь 4 м байх бөгөөд хажуугийн өнцөг нь 25-30 градус байна. Уурхайн ашиглалтын хугацаанд нийт 430,258.0 мян.м^3 шимт хөрс хуулна.

Хүснэгт 6. Ашиглалтын жилд уурхайгаас хуулах шимт хөрсний хэмжээ

Байршил	Эвдэгдэх газрын хэмжээ, м2	Шимт хөрс хуулах зузаан,м	Хуулах шимт хөрсний хэмжээ
Уурхай-1	223,887.00	0.3	67,166.10
Уурхай-2	91,835.00	0.3	27,550.50

Хөрсний овоолго	628,508.50	0.3	188,552.55
Нүүрсний агуулах	148,926.90	0.3	44,678.07
Уурхайн тосгон	22,500.00	0.3	6,750.00
Зам талбай	271,785.93	0.3	81,535.78
ШТС	9,750.00	0.3	2,925.00
Байршил	**Эвдэгдэх газрын хэмжээ, м2**	**Шимт хөрс хуулах зузаан,м**	**Хуулах шимт хөрсний хэмжээ**
Засварын талбай	37,000.00	0.3	11,100.00
Нийт	**1,434,193.33**	**0.3**	**430,258.00**

2.10.Техник, тоног төхөөрөмж

Ил уурхайн ашиглалтын системийн технологийн үе шатуудад 21 төрлийн техник, тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглана.

2.11.Усан хангамжийн эх үүсвэр

Уурхайн усны хэрэглээг хангах зорилгоор тусгай зөвшөөрлийн талбайн урд шинээр худаг гаргана.

Мөн тусгай зөвшөөрлийн талбайн зэргэлдээ орших “Сорговь” нүүрсний уурхайн 2013 онд усан хангамжийн эх үүсвэрийн ундаргыг тогтоох зорилгоор “Эрдэнэ Дриллинг” ХХК-аар талбайн зүүн урагш ил уурхайгаас 8 км-ийн зайд гидрогеологийн усны хайгуулын ажлыг хийлгэсэн байна. Энэхүү цооногоос ахуйн болон тоос дарах зорилгоор ус ашиглаж байгаа бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд харилцан тохиролцон тус худгаас усны хэрэглээг хэрэглэж болно.

Ус хэрэглээ:

Ил уурхайн ашиглалтын үеийн усны хэрэглээ нь унд-ахуйн ба технологийн ус хэрэглээ гэсэн 2 хэсэгт хуваагдана.

Нийт ус хэрэглээ:

Ил уурхайн ашиглалтын үеийн нийт ус хэрэглээ нь: $Q=Q_1+Q_2+Q_3=30{,}0+142{,}4+48{,}0=220{,}4$ $м^3$/хон=9,18 $м^3$/цаг=2,55 л/с

Үүнд:

Q – Нийт ус хэрэглээ $м^3$/хон

Q_1 – Унд ахуйн ус хэрэглээ - $м^3$/хон Q_2 – Зам талбайн усалгаа - $м^3$/хон

Q_3 – Ногоон байгууламжийн усалгаа - $м^3$/хон

Уурхайн усны хэрэглээг хангах зориулалтаар гаргасан гүний худгийн ундрага нь 5,0 л/с байгаа нь усны хэрэглээг хангаж байна.

Хүснэгт 7. Төслийн нийт усны хэрэглээ

№	Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглалтын жилд
1	Унд, ахуйн усны хэрэгцээ	$м^3$	3,247.0
2	Зам талбайн усалгаа	$м^3$	61,401.6
Нийт усны хэрэгцээ		**$м^3$**	**64,648.6**

2.12. Ил уурхайн хэмжээс, процесс

- ✓ Ил уурхайн үйл ажиллагаа нь шимт хөрсийг түрж хуулах-овоолох, өгөршсөн хөрсний үеийг экскаватороор хуулж автосамосвалаар тээвэрлэн хөрсний овоолгод овоолсны дараагаар барилгын чулуу буюу дацит чулуулагт өрөмдлөг-тэсэлгээ хийж гүйцэтгэнэ.
- ✓ Тэслэгдсэн чулуулгийг ухаж ачин тээвэрлэн бутлуурын хажууд түр овоолгод овоолох бөгөөд бутлуурлуу чулуулгийг утгуурт ачигчаар хийнэ.
- ✓ Барилгын чулуу тээвэрлэлт. Ил уурхайгаас олборлож боловсруулсан барилгын чулууг худалдан авагчид Хэрлэн суман дахь "Рич майнинг" ХХК-ийн бетон зуурмагийн үйлдвэрт нийлүүлнэ.

БҮЛЭГ 3. ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө нь тухайн төслөөс байгаль орчинд учруулах гол сөрөг нөлөөлөл болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгадаг.

“Рич майнинг” ХХК нь тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил бүрийн 11-р сарын 01-ны дотор төсөл хэрэгжүүлж байгаа аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт хүргүүлж байх шаардлагатай.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг БОАЖСайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулж, холбогдох материалуудыг хавсаргалаа.

Тухайн жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн товч танилцуулга

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлын гол зорилго нь “Уулбаян” нэртэй нүүрсний ордын үйл ажиллагааны бүхий л үе шатыг хамрах ба төслийн үйл ажиллагаанас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг болзошгүй гол нөлөөлөл болон цаашид учруулж болзошгүй эерэг болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах, төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахтай холбогдсон арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд оршино.

“Рич майнинг” ХХК нь нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу сөрөг нөлөөлиийг бууруулах ажлууд болох тоосжилт үүсэх үед усалгаа, өнгөн хөрсний овоолго, замыг тогтмол нэг маршрутаар явуулах, замын тэмдэг тэмдэглэгээ, ШТМ-ын зориулалтын сав байршуулах, дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг орон нутагаас авсан саналын дагуу хийх, хог тээвэрлэлтийн гэрээ байгуулах, хог хаягдлын цэгийг хашаажуулах, хөрс, усны шинжилгээ хийх, галаас хамгаалах багаж хэрэгсэл, галаас сэргийлэх самбар тэмдгийг шаардлагатай газруудад байршуулах, хөдөлмөр хамгааллын сургалт зохион байгуулах, жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

БҮЛЭГ 4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй үзүүлэлтүүдийг сонгон авсанаас хөрсний микроорганизм, амьтадын тархац нутаг, агаар орчинд тоос үүсгэх, хөрсний бохирдол, элэгдэл эвдрэл, ойр орчинд дуу чимээ ихсэх, газар ашиглалт, бэлчээр хомсдуулах, байгалийн түүхий эдийн нөөц багасах, үер ус орж голын сайр гольдрил өөрчлөгдөх, уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой осол аваарь гарах, байгалийн төрх байдал ландшафт өөрчөгдөх зэрэг сөрөг нөлөөллүүд их, дунд, бага зэргийн эрчимтэйгээр нөлөөлж болзошгүй байна.

Харин байгалийн түүхий эрдэс баялагийг бүтээн байгуулалтын ажилд ашиглахад бэлэн болгох, нутгийн иргэдэд ажлын байр шинээр бий болгох зэргээр нийгэмд эерэг нөлөө үзүүлж болохоор байна.

Уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллүүд:

Хүснэгт 8. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Биосферийн элементүүд	Уулын үйлдвэрлэлийн үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	Гарч болзошгүй үр дагавар
Хөрс	Хөрс хуулалт Технологийн болон гадаад тээврийн зам хийх	• Газрын гадаргуугийн деформаци • Хөрсний элэгдэл, эвдрэлд орох • Газрын унаган төрх өөрчлөгдөх
Ус	Уурхайн усны хэрэглээг хянах Ил задгай талбайд ус тогтох	• Газрын доорх усны багасалт • Хөрсөнд ШТМ алдсанаас гүний усанд нөлөөлөх • Шатах тослох материалаар бохирдох
Агаар	Технологийн болон гадаад тээврийн зам	• Тоосжилт, • Агаарын бохирдол
Ургамал	Ургамлын бүрхэвч тоосжилтод дарагдах Уурхайн ухалтад	• Ургамлан нөмрөг устгах, • Ургамлын төрөл зүйл хомсдох Бэлчээрийн талбай багасах
Амьтан		• Амьтдын амьдрах орон зай нь хумигдах • Байршил тархалт өөрчлөгдөх • Мал амьтан ашиглалтын талбай руу орох, карьерт унах

БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖЕМНЕТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 9. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
Агаарын орчин			
1	10 м/с-ээс дээш хүчтэй салхитай үед олборлолтын үйл ажиллагааг түр зогсоох	Салхитай үед олборлолтын үйл ажиллагааг түр зогсоож ажилласан	-
2	Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн замыг шаардлагатай үед чийгшүүлж усалгаа хийх, тоос дарагч бодис ашиглах	Уурхайн үйл ажиллагааны улмаас үүсч буй тоосжилтыг бууруулах зорилгоор зам талбайн усалгааг усны 20 тонны багтаамж бүхий 2 машин, уурхайд салхи ихтэй хавар намрын улиралд, 5 хоногт 1 удаа зам талбайн усалгааг хийж байна.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3	Нүүрс түр хадгалах нүүрсний агуулахын, нүүрсний овоолгод хаалт хийх, хаалтны бүрэн бүтэн байдлыг хангах	-	-
4	Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг яаралтай авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгах	Саармагжуулах арга хэмжээг авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгасан	500,000
5	Тээвэрлэлтийн үед хурдны хязгаар тогтоох (40 км/цагаас хэтрэхгүй байх), тэмдэг,тэмдэглэгээ байршуулах, цаашид засаж сайжруулах	Тээвэрлэлтийн үед хурдны хязгаар тогтоох (40 км/цагаас хэтрэхгүй байх), тэмдэг,тэмдэглэгээ байршуулсан. Тусгай зөвшөөрлийн хил доторх замыг бүрэн тэмдэгжүүлсэн	1,500,000
6	Уурхайгаас дотоод гадаад тээврийн гол замын сүлжээ, маршрутыг тогтоох	Уурхайгаас дотоод гадаад тээврийн гол замын сүлжээ, маршрутыг тогтоож, замыг засаж сайжруулсан.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон

7	Ашиглагдаж буй машин техникээс ялгарах хорт утааг стандартын түвшинд байлгах, техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх	Ашиглагдаж буй автомашины техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хийлгэсэн.	200,000
Газрын гадарга, Хөрсөн бүрхэвч			
1	Олборлолт нэмэгдэх бүрт шимт хөрсийг хуулж, тусгай талбайд стандартын дагуу байршуулж, хэлбэржүүлж хамгаалах	Олборлолт нэмэгдэх бүрт шимт хөрсийг хуулж, тусгай талбайд стандартын дагуу байршуулж, хэлбэржүүлж хамгаалсан.	-
2	Техникийн эвдрэл гэмтлийг зориулалтын талбай (засварын цех)-д байрлуулж засах	Техникийн эвдрэл гэмтлийг зориулалтын талбай (засварын цех)-д цементэлсэн талбайд байрлуулж зассан	-
3	Засварын цех, ШТМ-ын агуулах, хуучин тос хадгалах цэг, ШТС зэргийн талбайг цементлэх, цаашид засч сайжруулж байх	Ашигласан тос маслооор хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлэн авто засварын газрын хажууд ашигласан тос хуримтлуулах зориулалт бүхий байгуулажийг бий болгон ашиглаж байна. ШТС зэргийн талбайг цементлэсэн.	3,000,000
4	Хог хаягдлыг зориулалтын саванд хадгалж, сумын нэгдсэн хогийн цэгт сар тутам зөөвөрлөн хаяж байх, Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх	Хог хаягдлыг зориулалтын саванд хадгалж, сумын нэгдсэн хогийн цэгт сар тутам гэрээний дагуу зөөврлүүлсэн. Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгасан. Бохир ус цэвэршүүлэх байгуулмж суурилуулсан.	Бохир ус цэвэршүүлэх байгууламж – 20,000,000
Усан орчин			
1	Ус ашиглах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл гаргуулж гэрээ байгуулснаар ус ашиглах, төлбөр төлөх.	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулсан. Ус ашигласны төлбөр төлсөн.	2,103,656.7

2	Усны бүх эх үүсвэрийг тоолууржуулах (ус шавхах насос, худаг г.м)	-	
3	Гүний худагт эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүс тогтоолгож, хашаажуулан тэмдэгжүүлэх	-	
4	Бусад шаардлагагүй тохиолдолд гадаргын хэлбэр, төрх байдлыг өөрчлөхгүй байх	Гадаргын хэлбэр, төрх байдлыг өөрчлөөгүй	
Ургамал			
1	Уурхайн ашиглалт дууссаны дараагаар биологийн нөхөн сэргээлтийг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэх	-	-
2	Техникийн эвдрэл гэмтлийг зориулалтын талбай (засварын цех)-д байрлуулж засах	Зориулалтын талбайг цементэлсэн	3,000,000
3	Барилга байгууламж, ажилчидын хотхоны гадна талбайд ногоон байгууламж бий болгох зорилгоор мод, сөөг тарьж ургуулах, түүнийг арчлах	Барилга байгууламж, ажилчидын хотхоны гадна талбайд ногоон байгууламж бий болгох зорилгоор мод, сөөг тарьж ургуулах, түүнийг арчилж хамгаалсан	3,500,000
Амьтан			
1	Уурхайн эдэлбэрээс бусад эрүүл талбайд газар ухаж, амьтдын үүр нүх сүйтгэхгүй байх	Эрүүл талбайд газар ухаж, амьтдын үүр нүх сүйтгээгүй	-
2	Хог хаягдлын ангилан ялгаж, тогтмол хугацаанд зайлуулах, хогийн цэгийг халдваргүйжүүлж байх	Хог хаягдлын ангилан ялгаж, тогтмол хугацаанд гэрээний дагуу тээвэрлүүлсэн.	Хог хураамж төлбөр - 1,050,000
3	Уурхайн ухашруу мал амьтан орж эндэхээс сэргийлж эрсдэл үүсэх магадлалтай газруудаар хашаажуулалт хийж сэргийлэх, жил бүр засварлаж сайжруулах	Уурхайн хашаажуулах ажил хийгдэж байна	10,000,000

4	Уурхай орчимд амьтдын тооллого, ажиглалт, мониторингийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж байх	-	-
	Нийт		**44,853,656**

Зураг 2. Зам талбайд усалгаа хийгдэж байгаа байдал

Зураг 3. Шимт хөрс хуулсан байдал болон зориулалтын овоолгод байрлуулсан байдал

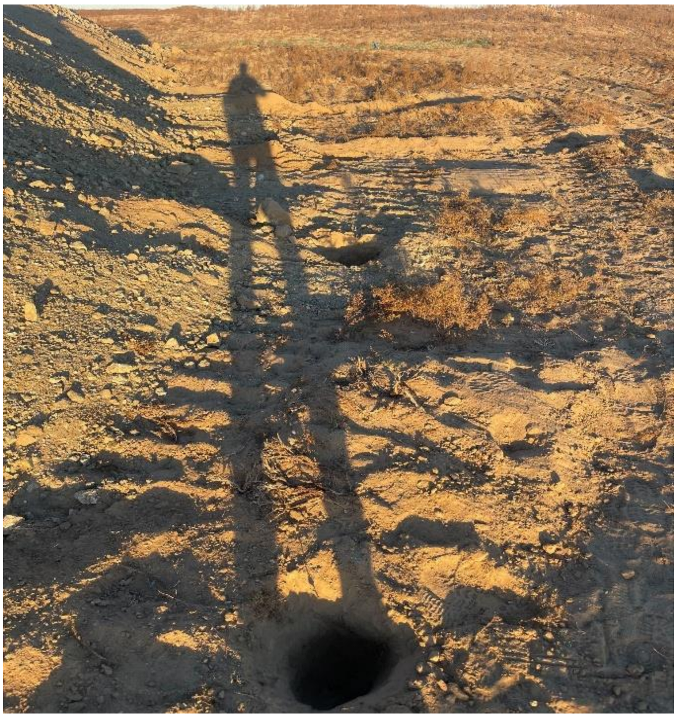

Зураг 4. Кемп орчмыг хашаажуулах ажил хийгдэж байна

БАТЛАВ:
Байгаль орчны газрын
газрын дарга
/Н.ОТГОНБАЯР/

БАТЛАВ:
"Rich mining"ХХК-ийн
гүйцэтгэх захирал:
/Б.БИЛЭГСАЙХАН/

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 09 дүгээр сарын 15-ний өдөр | Дугаар 12 | Сайншанд сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1.4 дахь заалт, 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 28.7 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу "Галба-өөш Долоодын говийн сав газрын захиргаа"-ны 2025 оны 09 дугаар сарын 01-ны өдрийн Е-2507-000320 тоот ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Дорноговь аймгийн Байгаль орчны газрын Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт хариуцсан мэргэжилтэн Ширнэн овогтой Амгалансайхан, Ус ашиглагчийг төлөөлж Дорноговь аймгийн Мандах сумын нутагт байрлах улсын бүртгэлийн дугаар 000158663 тоот гэрчилгээ, 3318486 тоот регистрийн дугаартай "Ричмайнинг"ХХК-ний Уурхайн дарга Олзбаатар овогтой Чойжилсүрэн нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Үйл ажиллагаа болон хүн амын унд ахуйн хэрэгцээнд усны нөөцийг ашиглана.

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

2.2.1. Унд-ахуйд 2188,8 $м^3$ /жил/

2.2.2. Зам талбайн тоосжилт дарахад 6504,0 $м^3$ /жил/

2.2.3. Биологийн нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламжийн усалгаа 960,0 $м^3$/жил/

2.3. Усны чанар, найрлага:

2.4. Усны эх үүсвэр болон байршил: Усны газрын 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдрийн Е-2503-000015 дугаартай ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлттэй. 4,3 л/сек үндрагатай өөрийн эзэмшлийн худгаас хангахад нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй байна.

Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ, хийц/:

Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк:

2.5. Хаягдал усны хэмжээ:

Хаях цэгийн байршил: Солбилцол, байршлын мэдээллийг Байгаль орчны газарт ирүүлнэ.

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ: Хаягдал бохир уснаас улирал тутам дээж авч усны биохимийн шинжилгээний дүнг тухай бүрт нь Байгаль орчны газарт ирүүлнэ.

Жинлэгдэх бодис, кг...

Органик бодис, кг...

Эрдэс бодис, кг...

Хүнд металл, кг...

Аюултай бохирдуулах бодис, гр...

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин: Ахуйн болон технологийн хэрэглээний усыг хаягдлын санруу зайлуулна.

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг төлөвлөж ирүүлнэ.

2.9. Усны тоолуур: Усны эх үүсвэрүүдэд Стандартчилал хэмжил зүйн газраар баталгаажуулсан тоолуурыг суурилуулж тоолуурын заалтын дагуу усны нөөцийн төлбөр тооцоог хийнэ.

Төрөл, нэр, дугаар:

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Дүгнэлт 12-т заасны дагуу нийт 9652,8 $м^3$ /жил усны нөөцийн төлбөр 1578464,76 төг /нэг сая таван зуун далан найман мянга дөрвөн зуун жаран дөрвөн төгрөг далан зургаан мөнгө/

2.11. Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийн хэмжээ:

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл, шинжилгээний үзүүлэлт, экологийн паспорт хөтлөх /MNS 4219-94/ Засгийн газрын тогтоол, төлбөр тооцох аргачлал нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8 дахь заалтуудад заагдсан чанар, найрлага, байршил, бохирдуулах бодисын хэмжээ, хаягдал ус хаях цэгийн байршил, ус хамгаалах арга хэмжээний талаарх мэдээллийг тусгайлан гаргаж Байгаль орчны газарт ирүүлнэ.

4.4. Ус ашиглуулагч нь тухайн жилийн 11 дүгээр сарын 01-ний дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биелэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.5. Талуудын тохиролцоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.6. Гэрээг Усны тухай хуулийн 17.1.9, 29.3 дахь заалтууд болон дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.6.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.6.2 аль нэг тал татан буугдсан бол.

4.7. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:
Байгаль орчны газрын Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт хариуцсан мэргэжилтэн................/Ш.Амгалансайхан/

Хаяг: Дорноговь аймаг, Сайншанд хот,
Төрийн өмчийн 3-р байр, 2 давхарт 206 тоот
Харилцах утас:0252242726, 90990887

Ус ашиглагчийг төлөөлж:
“Ричмайнинг” ХХК-ний
Уурхайн дарга
................/Ө.Нойжилсүрэн/

Хаяг: Дорноговь аймаг,
Мандах сум
Харилцах утас: 89080360

Зураг 5. Ус ашиглах гэрээ

Галба-Өөш Долоодын говийн сав газар

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 09 -р сарын 01 -ны өдөр

Дугаар Е-2507-000320

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр:	Ричмайнинг ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	5325463
Захирал:	Билэгсайхан
Холбоо барих дугаар:	91118138
Факс :	
И-мэйл хаяг :	

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр:	Уулбаян
Байршил:	Дорноговь, Хөвсгөл, 1-р баг, Жавхлант
Харьяалагдах сав газар:	Галба-Өөш Долоодын говийн сав газар
Хамаарах салбар:	Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй:	Уулбаян нүүрсний ил уурхай нь Дорноговь аймгийн Мандах сумын нутагт оршдог. Улаанбаатар хотоос 685км, Дорноговь аймгийн төвөөс баруун урд зүгт 221км, Соргоовь, Айлбаян уурхайнуудын баруун урд үргэлжлэл дээр хил залган оршдог. 2024 онд нийт 3 жилийн хугацаанд 1,277,200 тн нүүрс олборлох хүчин чадалтайгаар ТЭЗҮ батлагдсан.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Ричмайнинг

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
1	2 ээлжээр	152	80	21

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	80.0	зочин/хоног	Тухайн компани нь 2025 оны өнгөрсөн хугацаанд үйл ажиллагаа явуулаагүй учир ажиллах хоног, ажиллах хүний тоог компанийн программд оруулсанаар тусгав
Зам талбайн усалгаанд шаардлагатай усны хэмжээ	27100.0	м2	БОНҮ-ний 38-р хуудас хүснэгт №12
Биологийн нөхөн сэргээлт хийх	10000.0	м2	БОНҮ-ний 38 дугаар хуудас Хүснэгт №13

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Унд ахуй	4.3	371.52	Усны газрын 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдрийн Е-2503-000015 дугаартай ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд "Ричмайнинг" ХХК-н хэрэгжүүлэх "Уул баян" нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төсөлд шаардагдах 138.45м3/хон усны хэрэгцээг өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан 4.3л/сек (371.52 м3/хон)ундаргатай өрөмдмөл худгаас хангахад усны ашиглах боломжит нөөц хүрэлцээтэй гэсэн.

7.Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :	Теам смайл ХХК
Холбоо барих :	99058080
Нэмэлт мэдээлэл:	

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Гүний худаг	371.52	

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м

10. Онцгой нөхцөл

-Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;

-Усны тухай 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарах;

-Усан сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглох;

-Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа булаг, шандыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх;

-Усны эх үүсвэр өөрчлөгдсөн, нэмэгдсэн тохиолдолд ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг шинэчлэн гаргуулахыг анхаарах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	80	зочин/хоног	0.18	152.0	Хоног	2,188.80	0.00	2,188.80
Зам талбайн усалгаанд шаардлагатай усны хэмжээ	27100	м2	0.002	120.0	Удаа	6,504.00	0.00	6,504.00
Биологийн нөхөн сэргээлт хийх	10000	м2	0.004	24.0	Удаа	960.00	0.00	960.00
Нийт						9,652.80	0.00	9,652.80

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	2188.80	Газрын доорх ус	0.0	95.90	209,914.68	0.0	209,914.68
Зам талбайн усалгаанд шаардлагатай усны хэмжээ	6504.00	Газрын доорх ус	0.0	199.80	1,299,499.20	0.0	1,299,499.20
Биологийн нөхөн сэргээлт хийх	960.00	Газрын доорх ус	0.0	71.93	69,050.88	0.0	69,050.88
Нийт	9,652.80				1,578,464.76		1,578,464.76

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

-Хурын усыг хуримтлуулах, ахуйн бохир усыг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж халдваргүйжүүлэн зам талбайн тоосжилт дарах, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;

-Шүүрлийн ус гарсан тохиолдолд ногоон байгууламж болон зам талбайн тоосжилт дарах усалгааг шүүрлийн усаар хангах;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

Ус ашиглуулах дүгнэлтийн онцгой нөхцөлийг хангаж ажиллаагүй тохиолдолд дараа оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргахгүй болохыг анхаарах;

-Усны тухай хуулийн 28.6, 29.1-дэх заалтуудыг тус тус үндэслэн Дорноговь аймгийн Байгаль орчны газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, гэрээ байгуулах;

-Усны тухай хуулийн 28.18-д заасаар ус ашиглуулах зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах;

-Усны тухай 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй гаргаж байх;

-Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хэрэглээнээс гарсан хаягдал усыг хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлэхэд "Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага" MNS 4943:2015 стандартыг мөрдөж ажиллах;

-Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 тушаалаар баталсан Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;

-Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах;

-Ус ашиглалтын тайланг тухайн оны 12-дугаар сарын 10-ны дотор ирүүлэх;

-Усны нөөцийг хомстох бохирдохоос хамгаалж хяналт шинжилгээг тогтмол хийлгэж байх;

-Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн дагуу хаягдал усны дүгнэлтийг улирал бүр холбогдох байгууллагаар гаргуулах;

Боловсруулсан:

БАТАЛГААЖЛАА

Байгууллагын нэр:	Галба-Өөш, Долоодын говийн сав газрын захиргаа
Газар хэлтэс:	Удирдлага
Албан тушаал:	Дарга
Овог нэр:	Баатар Ялалтбаяр
Зурсан огноо:	2025.09.01 14:45:56

Зураг 6. Ус ашиглуулах дүгнэлт

ХААН БАНК

МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ/ TRANSFER SLIP

ОН/YYYY	САР/MM	ӨДӨР/DD
2025	07	23

Хүлээн авагчийн/ Recipient s Information

Банкны нэр, байрлал/ Bank name & Location:	Дансны №/ Account №:	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн)/ Name of organization or individual:
Шангри-Ла тооцооны төв	100060000944	До.Ус ашигласны төлбөр

Дүн тоогоор/ Amount:	Дүн үсгээр/ Amount In words:
2,043,656.70	*Хоёр сая дөчин гурван мянга зургаан зуун тавин зургаан төгрөг далан мөнгө*

Валютын код / Currency code:	Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл/ Transaction description & other notes:	Гүйлгээний төрөл/ Transaction code:
MNT	3250704299955 5325463 99929921 РИЧМАЙНИНГ	Татвар төлөлт

Шилжүүлэгчийн/ Sender s Information

Валютын код/ Currency code:	Дансны №/ Account №:	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн)/ Name of organization or individual:
MNT	[illegible]	РИЧМАЙНИНГ

Дүн тоогоор/ Amount:	Дүн үсгээр/ Amount In words:
[illegible]	

ХАРИЛЦАГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ/ For Customer use only:

Шилжүүлэгчийн дансны №/ Sender s account №: 5123122253	Гарын үсэг, тамга /Sender s signature, stamp:
Хүлээн авагч банкны нэр, дансны №, дансны нэр/ Recipient s bank, account №, account name: 3250704299955	/1. .... /
Мөнгөн дүн тоогоор, гүйлгээний утга/ Amount and transaction description: 2,043,656.7	/2. .... /

Энэ баримтад бичигдсэн мэдээллийн үнэн зөвийг хариуцаж, аливаа хуулийн хариуцлагыг хүлээхээ гарын үсгээр баталгаажуулав. By signing in this form, I confirm the accuracy of the information provided here and agree to accept any legal responsibility.

Банкны тэмдэглэл/ For Bank use only

ТТҮ - р баталгаажсан эсэх: Үгүй

Шилжүүлгийн хураамж/ Fee amount:	Банкны ажилтан №/ Bank staff №:	Журнал №/ Journal №:	Огноо/ Date:	Гарын үсэг/ Signature:	Шилжүүлэгчийн регистрийн дугаар/ Customer ID:
☐ Бэлнээр/ In cash ☐ Данснаас/ From account	22478	8939285	2025/07/23	ХААН БАНК 22478-02	МЗ76041676

ХААН БАНК

БАНК ХООРОНДЫН ШИЛЖҮҮЛЭГ / CLEARING SLIP

Гүйцэтгэх огноо / Value Date:

ОН/YYYY	САР/MM	ӨДӨР/DD
2025	07	23

Хүлээн авагчийн/Recipient's Information

Дансны № эсвэл IBAN / Account № or IBAN:	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн) / Name of organization or individual:	Банкны нэр / Bank name:
100061155406	До.Хөвсгөл ЗДТГ н.с	Төрийн Сан

Валют / Currency:	Дүн Тоогоор / Amount:	Дүн үсгээр / Amount In words:
MNT	*60,000.00*	*Жаран мянган төгрөг*

Шилжүүлгийн утга / Description:	Шилжүүлгийн дараалал / Transaction queue:
РИЧМАЙНИНГ ХХК 5325463 99929921	

Шилжүүлэгчийн / Sender's Information

Дансны № эсвэл IBAN / Account № or IBAN:	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн) / Name of organization or individual:
5123122253	РИЧМАЙНИНГ

Валют / Currency:	Дүн Тоогоор / Amount:	Дүн үсгээр / Amount In words:
MNT	*60,000.00*	*Жаран мянган төгрөг*

Хүлээн авагчийн / Receiver's Information

ХАРИЛЦАГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ / For Customer use only

IBAN:	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн) / Name of organization or individual:	Банкны нэр / Bank name:
100061155406 Валютын шилжүүлгийн хувьд дансны дугаар бөглөж болно. For foreign currency transfer, account number is acceptable.	Валютын шилжүүлгийн хувьд латин үсгээр бөглөнө. For foreign currency transfer, the field to be filled in latin letters	Төрийн Сан Валютын шилжүүлгийн хувьд бөглөх шаардлагатай. For foreign currency transfer, bank name is required.

Шилжүүлэгчийн болон шилжүүлгийн мэдээлэл / Sender and transaction's Information:

Дансны № эсвэл IBAN / Account № or IBAN:	Валют / Currency:	Мөнгөн дүн / Amount:	Гарын үсэг, тамга /Signature, stamp:
5123122253	MNT	60,000=	/1. .... / /2. .... /
Шилжүүлгийн утга / Description: Рич майнинг ХХК 5325463 99929921.			

Энэхүү баримтад бичигдсэн бүх мэдээлэл нь үнэн зөв болохыг доор гарын үсэг зурсанаар баталгаажуулж байгаа бөгөөд аливаа хуулийн хариуцлагыг хүлээхээ үүгээр хүлээн зөвшөөрч байна.
By signing in this form, I confirm the accuracy of the information provided here and agree to accept any legal responsibility.

Банкны тэмдэглэл/For Bank use only

ТТҮ-ээр баталгаажсан эсэх: Үгүй

Хураамж/Fee amount:	Журнал №/Journal №:	Гарын үсэг/Signature:	Банкны ажилтан №/Bank staff №:	Огноо / Date:	Шилжүүлэгчийн регистрийн дугаар / Customer ID:
500	9185360	ХААН БАНК 22478-02	22478	2025/07/23	МЗ760... POID:001212258839

Зураг 7. Ус ашигласны төлбөр

Зураг 8. Бохир ус цэвэрлэх байгууламж суурилуулж байгаа байдал

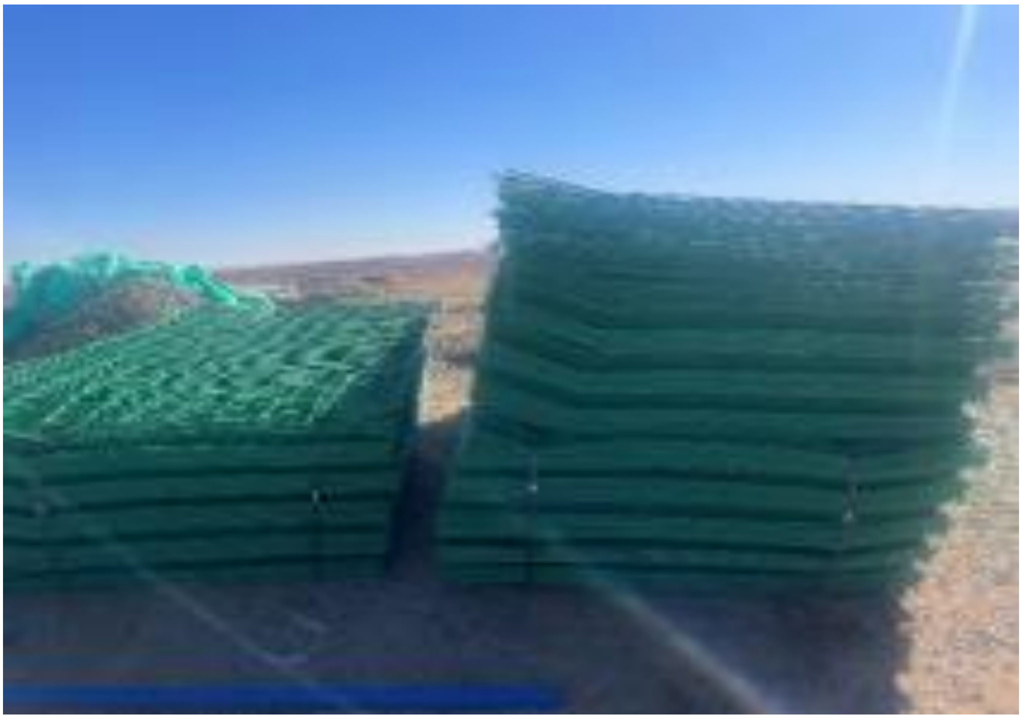

Зураг 9. Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг хашаажуулалт хийгдэнэ

Зураг 10. Тээврийн замыг засч тохижуулсан байдал

Зураг 11. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж, хаях болон булшлах цэг хашаажуулах ажил хийгдэх хашааны захиалга хийгдсэн

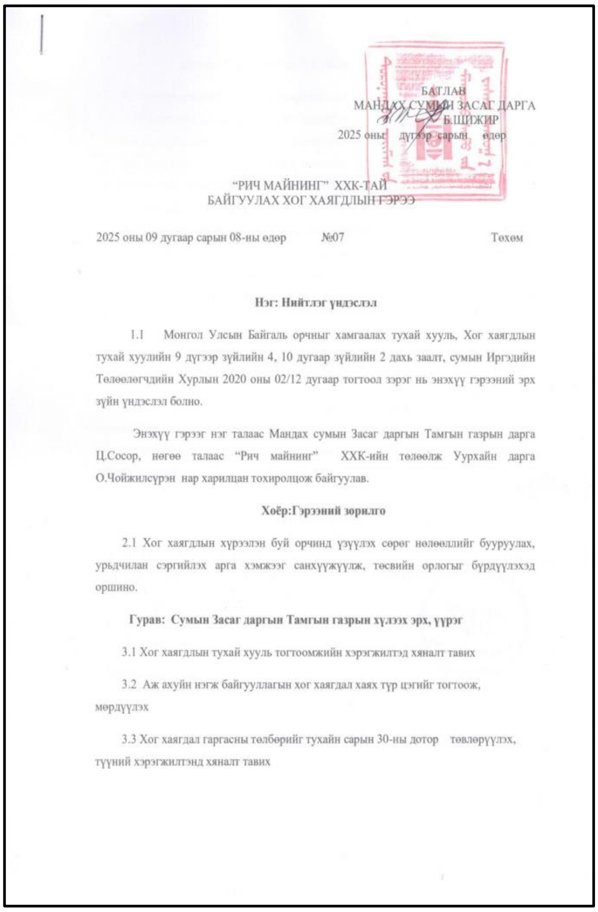

БАТЛАВ
МАНДАХ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.ШИЖИР
2025 оны дугаар сарын өдөр

“РИЧ МАЙНИНГ” ХХК-ТАЙ
БАЙГУУЛАХ ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

2025 оны 09 дугаар сарын 08-ны өдөр №07 Төхөм

Нэг: Нийтлэг үндэслэл

1.1 Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 4, 10 дугаар зүйлийн 2 дахь заалт, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны 02/12 дугаар тогтоол зэрэг нь энэхүү гэрээний эрх зүйн үндэслэл болно.

Энэхүү гэрээг нэг талаас Мандах сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Ц.Сосор, нөгөө талаас “Рич майнинг” ХХК-ийн төлөөлж Уурхайн дарга О.Чойжилсүрэн нар харилцан тохиролцож байгуулав.

Хоёр:Гэрээний зорилго

2.1 Хог хаягдлын хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг санхүүжүүлж, төсвийн орлогыг бүрдүүлэхэд оршино.

Гурав: Сумын Засаг даргын Тамгын газрын хүлээх эрх, үүрэг

3.1 Хог хаягдлын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих

3.2 Аж ахуйн нэгж байгууллагын хог хаягдал хаях түр цэгийг тогтоож, мөрдүүлэх

3.3 Хог хаягдал гаргасны төлбөрийг тухайн сарын 30-ны дотор төвлөрүүлэх, түүний хэрэгжилтэнд хяналт тавих

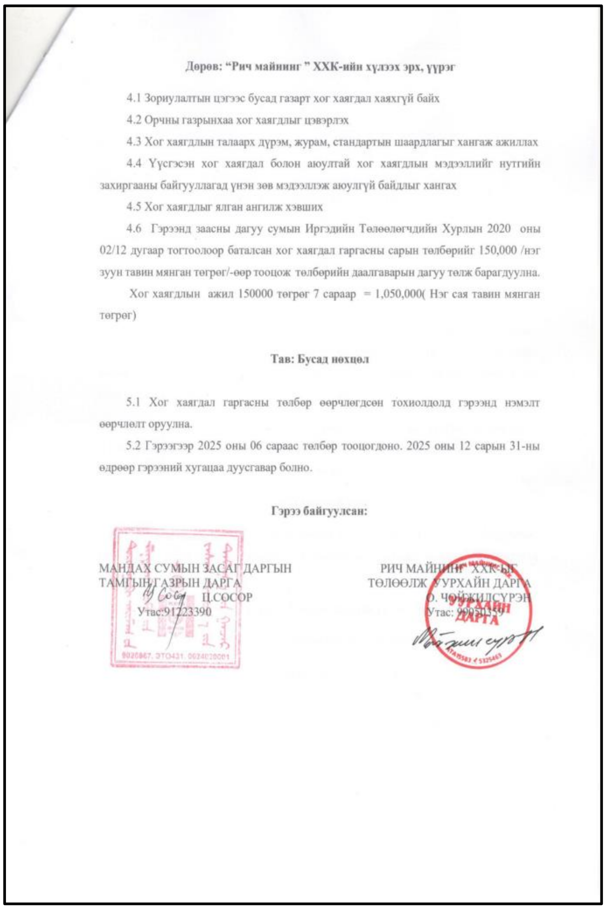

Дөрөв: “Рич майнинг ” ХХК-ийн хүлээх эрх, үүрэг

4.1 Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаягдал хаяхгүй байх

4.2 Орчны газрынхаа хог хаягдлыг цэвэрлэх

4.3 Хог хаягдлын талаарх дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж ажиллах

4.4 Үүсгэсэн хог хаягдал болон аюултай хог хаягдлын мэдээллийг нутгийн захиргааны байгууллагад үнэн зөв мэдээлэж аюулгүй байдлыг хангах

4.5 Хог хаягдлыг ялган ангилж хэвших

4.6 Гэрээнд заасны дагуу сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны 02/12 дугаар тогтоолоор баталсан хог хаягдал гаргасны сарын төлбөрийг 150,000 /нэг зуун тавин мянган төгрөг/-өөр тооцож төлбөрийн даалгаварын дагуу төлж барагдуулна.

Хог хаягдлын ажил 150000 төгрөг 7 сараар = 1,050,000(Нэг сая тавин мянган төгрөг)

Тав: Бусад нөхцөл

5.1 Хог хаягдал гаргасны төлбөр өөрчлөгдсөн тохиолдолд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.

5.2 Гэрээгээр 2025 оны 06 сараас төлбөр тооцогдоно. 2025 оны 12 сарын 31-ны өдрөөр гэрээний хугацаа дуусгавар болно.

Гэрээ байгуулсан:

МАНДАХ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Ц.СОСОР
Утас:91223390

РИЧ МАЙНИНГ ХХК-ЫГ ТӨЛӨӨЛЖ УУРХАЙН ДАРГА
О. ЧОЙЖИЛСҮРЭН
Утас: 99950359

Зураг 12. Хог хаягдлын гэрээ

ХААН БАНК

МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ/ TRANSFER SLIP

ОН/YYYY	САР/MM	ӨДӨР/DD
2025	09	08

Хүлээн авагчийн/ Recipient s Information

Банкны нэр, байршил/ Bank name & Location	Дансны №/ Account №	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн)/ Name of organization or individual
Шангри-Ла тооцооны төв	100060600947	До.Ма Хог хаягдлын хураамж

Дүн тоогоор/ Amount	Дүн үсгээр/ Amount in words
*1,050,000.00₮	*Нэг сая тавин мянган төгрөг*

Валютын код / Currency code	Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл/ Transaction description & other notes	Гүйлгээний төрөл/ Transaction code
MNT	2250900571505 5325463 99929921 РИЧМАЙНИНГ	Татвар төлөлт

Шилжүүлэгчийн/ Sender s Information

Валютын код/ Currency code	Дансны №/ Account №	Нэр (Байгууллага эсвэл иргэн)/ Name of organization or individual
MNT	5123122253	РИЧМАЙНИНГ

ХАРИЛЦАГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ/ For Customer use only:

Шилжүүлэгчийн дансны №/ Sender s account №: 5123122253

Хүлээн авагч банкны нэр, дансны №, дансны нэр/ Recipient s bank, account №, account name

Мөнгөн дүн тоогоор, гүйлгээний утга/ Amount and transaction description: 1050,000

Гарын үсэг, тамга /Sender s signature, stamp

РИЧ МАЙНИНГ ХХК

RICH MINING

Банкны тэмдэглэл/ For Bank use only

ТГІ - р баталгаажсан эсэх: Ігій

Банкинд/ In cash; Дансаас/ From account	18778	24217506	2025/09/08

Зураг 13. Хог хаягдлын хураамж төлсөн байдал

Зураг 14. Хаягдал тос хадгалах цэгийн шал цутгах ажил хийгдэж байна

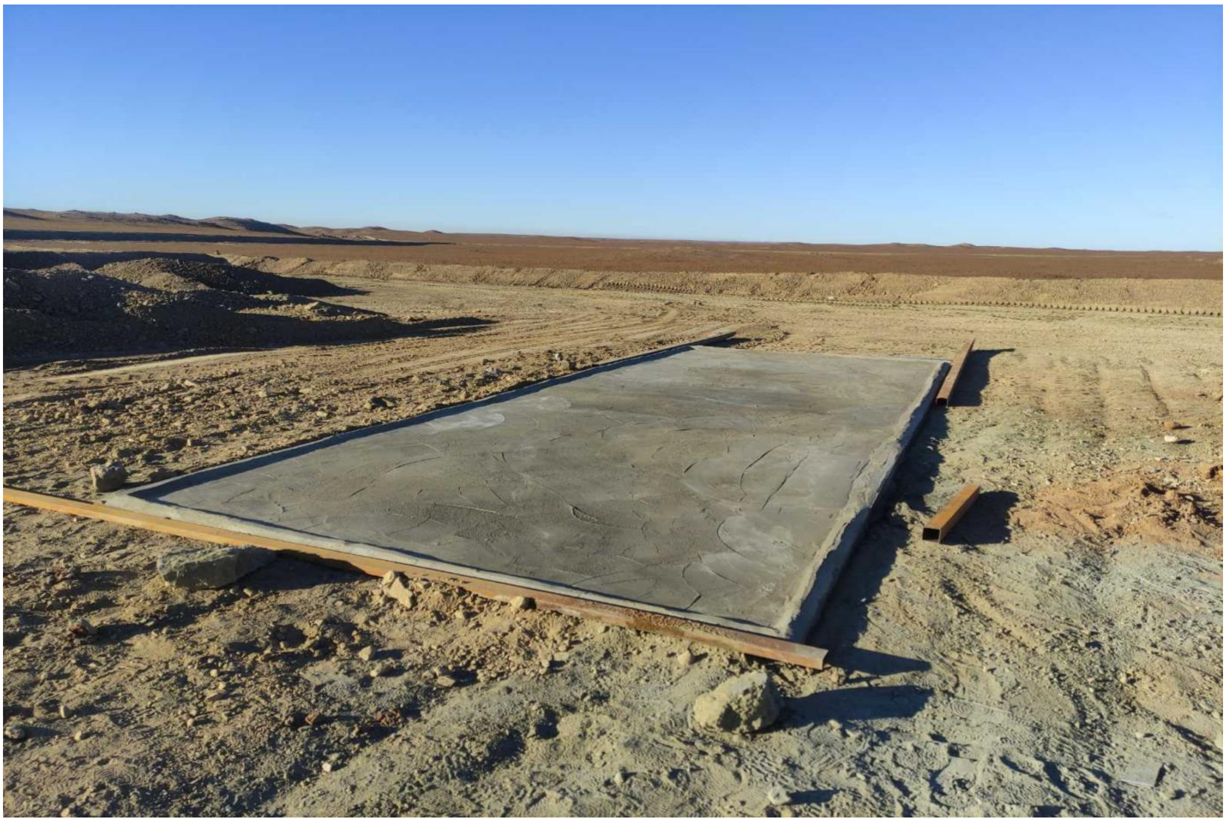

Зураг 15. ШТМ-ын талбайг цементэлсэн байдал

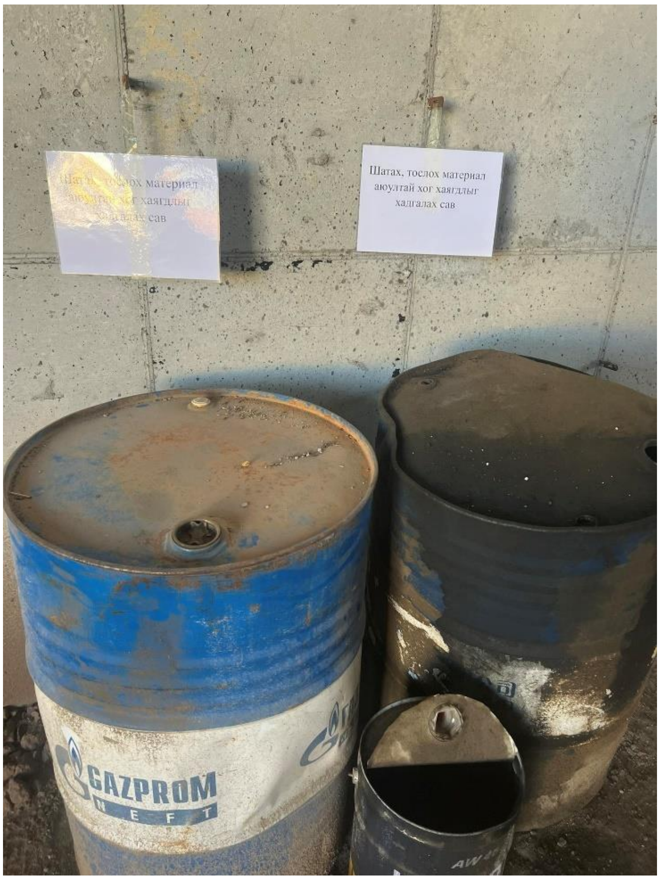

Зураг 16. Ашигласан ШТМ цуглуулах сав

5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Тус уурхайн ашиглалтын системийн хувьд гадаад овоолготой, авто тээвэртэй ашиглалтын системээр олборлолтын ажил хийгдэх тул ашиглалтын 1-3 дах жилд уул техникийн нөхцөлөөс шалтгаалан техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэхгүй бөгөөд ашиглалтын 4 дэх техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт, уурхайн хаалтыг хийж хаалтын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулан тусгасан ажлуудыг хэрэгжүүлж, 5 дах жилд уурхайн хаалтын дараах хяналт, мониторингийн ажлыг хийж гүйцэтгэнэ гэж ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна.

5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх газрыг Дорнод аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас санал авсны үндсэн дээр эвдэрсэн газрыг техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэхээр санал, шийдвэрт хүрсэн.

Хүснэгт 10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хэрэгжүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Цаг агаар хүндэрсэн үед туруутан амьтны өвөл, хаврын бэлчээрт өвс, тэжээл бэлтгэн тавьж өгөх зэргээр биотехникийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	-	-
2	Ус хангамжийг сайжруулах зорилгоор булгийн эхийг хашиж хамгаалах	-	-
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг ижил төстэй экосистем бүхий тухайн бүс нутагт байрлах эвдрэлд орж, эзэнгүй орхигдсон газрыг нөхөн сэргээх ажлыг сумын захиргаа, байгаль орчны газар санал тавьсан тохиолдолд хамтран хийх	-	-
Нийт			**-**

Зураг 17. Мод тарьсан байдал

Зураг 18. Мод тарьсан байдал

5.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2025 оны БОМТ-нд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно.

5.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл ба археологийн олдвор илрээгүй. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжинд заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж төслийн үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсооно.

5.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 11. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Нийт зардал, 2025 он /төгрөг/
1	Машин техникийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх, ажлын байрны үзлэг шалгалтыг байнга хийх. Ажилчдын аюулгүй ажиллагааны сургалтанд тогтмол хамруулах. машин техникийн үйлчилгээ засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвших	Машин техникийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх, ажлын байрны үзлэг шалгалтыг байнга хийж байсан. Ажилчдын аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулж байсан.	500,000
2	Уурхайн талбайн зохих газруудад, ажилчдын кемп, амрах байранд гал түймрээс сэргийлэх боломжтой бүх арга хэмжээг авах. Дараах эрсдэл бууруулах арга хэмжээг авах: - Гал унтраах мэргэжлийн сургалтад хамруулах, -Тогтмол гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, гал гарсан үед авах арга хэмжээний сургалт зохион байгуулах, -Гал унтраах хэрэгсэл, галын сараа, элс зэргийг зохих газруудад байрлуулах, тэмдэг тэмдэглэгээ тавьсан байх хэрэгтэй.	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, гал гарсан үед авах арга хэмжээний сургалт зохион байгуулсан. Гал унтраах хэрэгсэл, галын сараа, элс зэргийг зохих газруудад байрлуулсан, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан.	1,500,000
3	Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөтэй байх	Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөг батлуулсан.	Дотоод төлөвлөлтөөр
4	Ажилтан бүрийг хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны хэрэгсэлээр хангах	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны хэрэгсэлээр хангаж ажилладаг.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон

5	Аянга зайлуулагчийг өндөрлөг газруудад суурилуулах. ЦС-ын цахилгаан гүйдэл бүхий тоноглолуудыг бүгдийг нь стандартын дагуу газардуулсан байх	ЦС-ын цахилгаан гүйдэл бүхий тоноглолуудыг бүгдийг нь стандартын дагуу газардуулсан.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
6	Хөрсний бохирдол үүсгэх эрсдэлтэй материалын агуулахуудыг гадаргын урсацаас хамгаалах ба тэдгээрээс бохирдол зөөгдөхөөс хамгаалсан далан шуудуу байгуулах	Далан шуудууг байгуулсан.	-
7	Мэргэжлийн эмч нарын үзлэгт бүх ажиллагсдыг хамруулах	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
7	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд хоёр удаа зохион байгуулах	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг зохион байгуулсан.	500,000
Нийт			**2,500,000**

Зураг 19. ШТС-д галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх тэмдэг тэмдэглэгээ болон галын сарай байршуулсан байдал

Зураг 20. Газ хадгалах байр байгуулсан

5.7. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 12. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Байгаль орчны асуудлыг удирдлагын түвшний ажилтанд хариуцуулж, хяналт тавин ажиллах, байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх	-	-
2	Уурхайн ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын нэг бүрийн хэрэгслээр бүрэн хангах	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын нэг бүрийн хэрэгслээр хангаж ажилласан.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3	Ажлын онцлогоос хамааруулан хувь хүний хамгаалалтын хэрэгслээр тогтмол хангах, хордлого тайлах хүнс, бэлдмэлээр хангаж байх	Хордлого тайлах хүнс, бэлдмэлээр хангаж байсан.	1,500,000
4	Дотоод хяналт шалгалтын талаар бүртгэл хөтөлж, мэдээллийн сан бүрдүүлэх	-	-
5	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын тайланг БОУАӨЯ болон Дорноговь аймгийн БОАЖГ-т хүргэн өгч байх	Хянуулахаар ажиллаж байна.	-
6	Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх аян, уулзалт зөвлөгөөг жил бүр зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОМТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах	-	-
7	Байгаль орчны хамгаалах тухай хуулийн 10.1 дүгээр зүйлд заасны дагуу Байгаль орчны аудитыг 2 жил тутамд хийлгэх	2026 онд Байгаль орчны аудит хийлгэнэ.	-
8	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд Газрын төлөв байдлын чанарын улсын хянан баталгааг хуулиар тогтоосон хугацаанд эрх бүхий байгууллагаар хийлгэж байх	-	-

9	Байгаль орчны үнэлгээний тухай хуулийн 9.10-д зааснаар Ашигт малтмалын ашиглалт, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэр, химийн үйлдвэрийн үйл ажиллагааны төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх баталгаа болгож, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн тусгай дансанд ашиглалтын үйл ажиллагаа дуусах хүртэл жил бүр тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын 50 хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг төвлөрүүлнэ.	2025 оны БОМТ батлуулахад нөхөн сэргээлтийн барьцаа мөнгө байршуулсан.	-
Нийт дүн			**1,500,000**

5.8. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 13. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт

<table>
<tr><th colspan="2">БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд</th><th>Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр</th><th>Мэдээллийн агуулга</th><th>Хугацааны тов</th><th>Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Дорноговь аймаг</td><td>Орон нутгийн байгаль орчны газар</td><td>Хуралд танилцуулах</td><td rowspan="2">БОМТ-ийн 2025 оны хэрэгжилтийн тайлан</td><td rowspan="2">11-р сарын 01-ний өдрийн дотор</td><td rowspan="3">БОМТ болон, БОМТ-ний биелэлтийн тайл анг хянуулахаар ажиллаж байна.</td></tr>
<tr><td>БОУАӨЯ-ны ХБОБЗГ</td><td>Уулзалт</td></tr>
<tr><td>Төрийн захиргааны төв байгууллага</td><td>Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, Бүх шатны засаг дарга</td><td>Тайлан, төлөвлөгөөг тайлан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр</td><td>2026 оны БОМТ</td><td>2026 оны 1-р улиралд</td></tr>
</table>

5.9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Хүснэгт 14. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хяналт шинжилгээ явуулах үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
Агаарын орчин				
1	Агаарын тоосны (TSP, PM_{10}, $PM_{2.5}$) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	Хөрсний овоолго, ил уурхайн карьер, дотоод шороон замын орчимд	-	-
Усан орчин				
1	Усны химийн шинжилгээ (pH, EC, TDS) нийт шүлтлэг, хатуулгын хэмжээ ($CACO_3$)	Унд ахуйн усыг хангаж буй гүний худаг	Гүний худгийн уснаас усны дээж авч Геоаналитик лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээний дүнг хавсралтаар орууллаа.	200,000
Хөрсөн бүрхэвч				
1	Хөрсний химийн үзүүлэлт (pH, $EC_{2.5}$ dS/m, P_2O_5, K_2O, $CaCO_3$)	Төслийн талбайд 3 цэг сонгох ШТС түгээх цэгийн орчим болон олборлолтод өртөөгүй цэгт, уурхайн эдэлбэр газрын орчимд	Хөрсний агрохимийн дээж авч Геоаналитик лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээний дүнг хавсралтаар орууллаа.	150,000
Нийт дүн				**350,000**

ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮНГИЙН ХУУДАС

Захиалгын дугаар:	GA2025/0239
Захиалагч компани:	**Тэн Пэн Энержи интернэшнл ХХК**
Төслийн нэр:	**Уул баян**
Захиалагчийн хаяг:	Дорно говь аймаг Мандах сум, Монгол улс Утас:+976-88063740
Захиалагчийн нэр:	
Дээж хүлээн авсан огноо:	15/10/2025
Шинжилсэн огноо:	23/10/2025
Төлбөр нэхэмжилсэн огноо:	
Нэхэмжлэлийн дугаар:	GA2025/0239
Дээжийн тоо:	4
Дээжийн төрөл:	Ус, хөрс
Шинжилгээний арга:	Микро-элемент - MNS ISO 11885 NH_4^+ - MNS ISO 7150 Ca^{2+}, Mg^{2+}- MNS ISO 6059 Cl^- - MNS ISO 9297 CO_3^{2-}, HCO_3^- - MNS ISO 9963 NO_2^- - MNS4431 NO_3^- - MNS ISO 7890 pH - MNS ISO 8467 TDS - MNS 4423
Тайлбар:	1. Шинжилгээний дүн нь захиалагчаас ирүүлсэн тухайн дээжинд хамаарна. 2. Чанарын хяналтанд стандарт уусмал ашиглагдсан.
Гарын үсэг:	ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ TL № 142
Үр дүн тайлагнасан:	Э.Бямбадулам Лабораторийн Менежер

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Болгарын гудамж-27
Утас: 976-75775858, 99106452
geoanalytic.mn@gmail.com; http://www.geoanalytic.mn

Хуудас 1/6

Зураг 21. Ус, хөрсний шинжилгээний дүн

ГЕОАНАЛИТИК ЛАБОРАТОРИ

Шинжилгээний үр дүн:
GA2025.0239 Макро бүрэлдэхүүн

Г-Б-09/ШД
Хэв.:03/15.02.2023

ЗАХИАЛГА №: GA2025.0239
ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО: 2025.10.15
ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО: 2025.10.23

Д/Д	ЭЛЕМЕНТ	Кали (K^+)	Натри (Na^+)	Аммони (NH_4^+)	Кальци (Ca^{2+})	Магни (Mg^{2+})	Хлор (Cl^-)	Сульфат (SO_4^{2-})	Нитрат (NO_2^-)	Нитрат (NO_3^-)	Карбонат (CO_3^{2-})	Гидро карбонат (HCO_3^-)	pH	Нийт ууссан бодис (TDS)	Ууссан хүчилтөрөгч (DO)	Хатуулаг	Цахилгаан дамжуулах чанар (EC)
	НЭГЖ	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	-	мг/л	мг/л	мг-экв/л	μs/см
	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГА	ICP	ICP	SPHM	ICP	ICP	TITR	ICP	SPHM	SPHM	TITR	TITR	pHM	GRAV	TITR	CAL	ECM
	ТОДОРХОЙЛОХ ДООД ХЯЗГААР	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	1	0.01	0.01	0.01	1.5	3	0.05	0.1	0.3	-	5
1	Хэрэглээний усны дээж	4.44	677	0.27	112	71.6	1030	493	<0.01	12.38	<1.5	165	7.44	2680	3.23	11.48	3760
2	Ундны ус Уулбаян	0.23	26.3	0.33	1.65	1.00	27.67	6.39	<0.01	2.26	<1.5	24.4	7.76	112	3.04	0.16	161
	MNS 0900:2018 Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага - Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	**-**	**200**	**1.5**	**100**	**30**	**350**	**500**	**1**	**50**	**-**	**-**	**6.5-8.5**	**-**		**7**	**1000**
	ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ																
1	Blank	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<1	<0.01	<0.01	<0.01	<1.5	<3	-	<0.1	<0.3	-	<5
	Ундны ус Уулбаян	0.23	26.3	0.33	1.65	1.00	27.67	6.39	<0.01	2.26	<1.5	24.4	7.76	112	3.04	0.16	161
2	Ундны ус Уулбаян Давтан	0.23	26.3	0.32	1.65	1.00	27.67	6.39	<0.01	2.11	<1.5	24.4	7.70	112	2.85	0.16	159
	STD Solution Cert.	**1**	**10**	**1.00**	**10**	**10**	**50**	**-**	**1**	**-**	**-**	**-**	**6.99**	**-**	**-**	**-**	**84.02**
3	STD Solution Meas.	1.03	0.99	1.00	10.0	10.0	50.1	-	0.99	-	-	-	7.02	-	-	-	83.8

Хуудас 2/6

Зураг 22. Хөрсний шинжилгээний дүн

ГЕОАНАЛИТИК ЛАБОРАТОРИ

Шинжилгээний үр дүн:
GA2025.0239 Микро элемент

Г-Б-09/ШД
Хэв.:03/15.02.2023

ЗАХИАЛГА №: GA2025.0239
ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО: 2025.10.15
ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО: 2025.10.23

Д/Д	ЭЛЕМЕНТ	Ag	Al	As	B	Ba	Be	Bi	Ca	Cd	Co	Cr	Cu	Fe	K	La	Li	Mg	Mn
	НЭГЖ	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L
	ТОДОРХОЙЛОХ ДООД ХЯЗГААР	0.01	0.01	0.005	0.01	0.01	0.002	0.05	0.01	0.003	0.01	0.01	0.005	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.005
	ТОДОРХОЙЛОХ ДЭЭД ХЯЗГААР	10000	15000	10000	10000	10000	10000	10000	15000	10000	10000	10000	10000	15000	15000	10000	10000	15000	10000
	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГА	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP
1	Хэрэглээний усны дээж	<0.01	0.17	<0.005	0.87	0.02	<0.002	<0.05	112	<0.003	<0.01	<0.01	<0.005	0.08	4.44	<0.01	0.18	71.59	0.02
2	Ундны ус Уулбаян	<0.01	<0.01	<0.005	0.58	<0.01	<0.002	<0.05	1.65	<0.003	<0.01	<0.01	0.02	0.02	0.23	<0.01	<0.01	1.00	<0.005
	MNS 0900:2018 Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага - Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	**0.10**	**0.50**	**0.01**	**2.40**	**0.70**	**0.002**	**-**	**100**	**0.003**	**-**	**0.05**	**2.00**	**0.30**	**-**	**-**	**-**	**30**	**0.1**
	ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ																		
1	Хоосон дээж	<0.01	<0.01	<0.005	<0.01	<0.01	<0.002	<0.05	<0.01	<0.003	<0.01	<0.01	<0.005	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.005
2	STD Solution-5	5.03	5.03	4.99	-	-	5.01	5.05	5.05	5.00	-	5.01	5.01	5.01	5.00	-	-	5.02	-
3	STD Solution-10	-	-	-	10.03	10.00	9.99	10.03	10.02	10.05	10.00	-	10.01	10.03	9.99	10.00	10.06	10.03	10.03

Хуудас 3/6

Зураг 23. Усны шинжилгээний дүн

ГЕОАНАЛИТИК ЛАБОРАТОРИ

Шинжилгээний үр дүн:
GA2025.0239 Микро элемент

Г-Б-09/ШД
Хэв.:03/15.02.2023

ЗАХИАЛГА №:
ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО:
ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО:

Д/Д	ЭЛЕМЕНТ	Mo	Na	Ni	P	Pb	S	Sb	Sc	Se	Sn	Sr	Ti	Tl	U	V	W	Y	Zn	Zr
	НЭГЖ	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L	mg/L
	ТОДОРХОЙЛОХ ДООД ХЯЗГААР	0.03	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.03	0.01	0.01	0.03	0.03	0.01	0.05	0.005	0.005	0.03
	ТОДОРХОЙЛОХ ДЭЭД ХЯЗГААР	10000	15000	10000	15000	10000	15000	10000	10000	15000	10000	10000	15000	10000	15000	10000	10000	10000	10000	10000
	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГА	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP	ICP
1	Хэрэглээний усны дээж	<0.03	677	<0.01	0.01	<0.03	165	<0.05	<0.01	<0.01	<0.03	2.99	<0.01	0.03	<0.03	<0.01	<0.05	<0.005	0.02	<0.03
2	Ундны ус Уулбаян	<0.03	26.3	<0.01	<0.01	<0.03	2.13	<0.05	<0.01	<0.01	<0.03	0.03	<0.01	<0.01	<0.03	<0.01	<0.05	<0.005	0.28	<0.03
MNS 0900:2018 Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага - Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ		**0.07**	**200**	**0.02**	**1.14**	**0.01**	**167**	**0.02**	-	**0.04**	-	**2.00**	-	-	**0.03**	-	-	-	**5**	-
1	Хоосон дээж	<0.03	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.02	<0.01	<0.01	<0.03	<0.01	<0.01	<0.03	<0.03	<0.01	<0.05	<0.005	<0.005	<0.03
2	STD Solution-5	5.01	-	4.98	-	-	5.02	-	-	5.03	5.03	5.01	-	4.99	-	-	4.99	-	4.99	-
3	STD Solution-10	9.99	-	-	5.01	5.01	10.03	10.05	5.02	-	-	10.04	10.04	9.97	10.00	10.02	-	5.00	9.97	10.00

Хуудас 4/6

Зураг 24. Усны шинжилгээний дүн

ГЕОАНАЛИТИК ЛАБОРАТОРИ

Шинжилгээний үр дүн:
GA2025.0239 Хөрс-Микро элемент

Г-Б-09/ШД
Хэв.:03/15.02.2023

ЗАХИАЛГА №: GA2025.0239
ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО: 2025.10.15
ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО: 2025.10.23

Д/Д	ЭЛЕМЕНТ	Ag	Al*	As	Ba*	Be	Bi	Ca	Cd	Co	Cr*	Cu	Fe	K	La	Li	Mg	Mn
	НЭГЖ	мг/кг	%	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	%	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	%	%	мг/кг	мг/кг	%	мг/кг
	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГА	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP
	ТОДОРХОЙЛОХ ДООД ХЯЗГАА	1	0.01	1	1	2	5	0.01	1	1	1	0.5	0.01	0.01	5	1	0.01	2
	ТОДОРХОЙЛОХ ДЭЭД ХЯЗГАА	1000	15	15	10000	10000	10000	15	10000	10000	10000	10000	15	15	10000	10000	15	10000
1	ШТС Хөрс	<1	4.89	19	434	<2	<5	4	1	<1	147	7	5	2	19	32	2	979
2	Засвар хөрс	<1	3.70	18	641	<2	<5	2	<1	<1	84	24	4	2	22	32	1	1017
MNS 5850 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ		-	-	**20**	-	-	-	-	**3**	**50**	**150**	**100**	-	-	-	-	-	-
	ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ																	
1	Хоосон дээж	<1	<0.01	<1	<1	<2	<5	<0.01	<1	<1	<1	<0.5	<0.01	<0.01	<5	<1	<0.01	<2
	Засвар хөрс	<1	3.70	50	641	<2	<5	2.25	<1	<1	84	24	3.68	1.90	22	32	0.94	1017
2	Засвар хөрс Давтан	<1	3.98	52	672	<2	<5	2.33	1	<1	86	25	3.78	1.97	23	33	0.98	1074
	Аттестатчилсан стандартчилсан загвар																	
	STD OREAS 243 Cert	**3**	**6.4**	**85**	**252**	**1**	**0.08**	**6**	**1**	**39**	**85**	**173**	**8**	**1**	**7**	**12**	**3.19**	**1260**
3	STD OREAS 243 Meas.	3	6.5	79	251	<2	<5	6	2	41	84	171	7	1	8	14	3.13	1256

Хуудас 5/6

Зураг 25. Хөрсний шинжилгээний дүн

ГЕОАНАЛИТИК ЛАБОРАТОРИ

Шинжилгээний үр дүн:
GA2025.0239 Хөрс-Микро элемент

Г-Б-09/ШД
Хэв.:03/15.02.2023

ЗАХИАЛГА №:
ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО:
ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО:

Д/Д	ЭЛЕМЕНТ	Mo	Na	Ni	P	Pb	S*	Sb	Sc	Se	Sn*	Sr*	Ti	U	V	W*	Y	Zn	Zr*
	НЭГЖ	мг/кг	%	мг/кг	%	мг/кг	%	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	%	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГА	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP	NT-ICP
	ТОДОРХОЙЛОХ ДООД ХЯЗГАА	2.5	0.01	1	0.01	1	0.01	10	2.5	5	10	0.5	0.01	5	2	10	2	1	0.5
	ТОДОРХОЙЛОХ ДЭЭД ХЯЗГАА	10000	15	10000	15	10000	5	10000	10000	10000	1000	10000	10	10000	10000	10000	10000	10000	10000
1	ШТС Хөрс	<2.5	2.51	73	0.34	8	0.32	<10	18	<5	<10	628	0.60	<5	144	<10	22	112	34
2	Засвар хөрс	<2.5	1.55	44	0.33	14	0.09	<10	11	<5	<10	532	0.33	<5	107	<10	18	115	74
	MNS 5850 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	**5**	**-**	**150**	**-**	**100**	**-**	**-**	**-**	**10**	**50**	**800**	**-**	**-**	**150**	**-**	**-**	**300**	**-**
1	Хоосон дээж	<2.5	<0.01	<1	<0.01	<1	<0.01	<10	<2.5	<5	<10	<0.5	<0.01	<5	<2	<10	<2	<1	<0.5
	Засвар хөрс	<2.5	1.55	44	0.33	14	0.09	<10	11	<5	<10	532	0.33	<5	107	<10	18	115	74
2	Засвар хөрс Давтан	<2.5	1.61	45	0.34	14	0.10	<10	11	<5	<10	562	0.34	<5	111	<10	19	117	79
	STD OREAS 243 Cert	**2**	**2.04**	**65**	**0.04**	**38**	**0.53**	**2**	**36**	**-**	**1**	**98**	**0.60**	**0.42**	**258**	**38**	**20**	**160**	**61**
3	STD OREAS 243 Meas.	<2.5	2.02	65	0.04	37	0.56	<10	32	-	1	101	0.62	<5	252	31	18	159	58

Хуудас 6/6

Зураг 26. Хөрсний шинжилгээний дүн

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛСАН НИЙТ ЗАРДАЛ

"Рич майнинг" ХХК-ийн 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОНХЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот "БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын дагуу боловсрууллаа.

2025 онд БОМТ-нд нийт **49,203,656** төгрөг зарцуулж ажиллалаа.

Хүснэгт 15. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулсан нийт зардал

№	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
1	Байгаль орчинд учирч болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	44,853,656
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	-
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
7	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	2,500,000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	1,500,000
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	350,000
10	Олон нийтэд тайлагнах төлөвлөгөө	-
Нийт дүн		**49,203,656**

ДҮГНЭЛТ

Дорноговь аймгийн Мандах сумын нутагт орших “Рич майнинг” ХХК-ийн “Уулбаян” нэртэй нүүрсний ордын 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу биелэлтийн тайланг боловсруулж дараах дүгнэлтэд хүрлээ.

“Рич майнинг” ХХК-ийн 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОНХЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа.

“Рич майнинг” ХХК нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу байгаль орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж ажилласан.

“Рич майнинг” ХХК нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу сөрөг нөлөөлиийг бууруулах ажлууд болох тоосжилт үүсэх үед замын усалгааг 7 хоногт 1 удаа хийх, өнгөн хөрсний овоолго, тээврийн хэрэгслийг тогтмол нэг замын маршрутаар явуулах, замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулах, ШТМ-ын зориулалтын сав байршуулах, дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг орон нутагаас авсан саналын дагуу хийх, хог тээвэрлэлтийн гэрээг шинэчилж байгуулах, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу агаар, хөрс, усны шинжилгээг авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэх, галаас хамгаалах багаж хэрэгсэл, галаас сэргийлэх самбар тэмдгийг шаардлагатай газруудад байршуулах, хөдөлмөр хамгааллын сургалт зохион байгуулах, жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

“Уулбаян” нүүрсний ордын БОМТ-ний биелэлтийн тайланд 2025 онд нийт **49,203,656** төгрөг зарцууллаа.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛЫН ЖАГСААЛТ

1. Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, 1995 он
2. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль, 2012 он
3. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний аргачилсан заавар УБ 2010.
4. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын стандартуудын эмхтгэл УБ 2010.
5. “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам” БОАЖСайдын А/618 тоот тушаал, 2019 он.
6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, үнэлгээ аудитын журам, аргачлал 2014
7. Дорноговь аймгийн Мандах сумын нутагт орших “Уулбаян” нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, 2025 он
8. Дорноговь аймгийн Мандах сумын нутагт орших “Уулбаян” нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн БОМТ, 2025 он
9. http://www.legalinfo.mn//